

«Təsdiq edirəm»

Tədrisin təşkili və təlim

Texnologiyaları mərkəzinin direktoru:

 dos. Zaur Məmmədov

"14" 02 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Magistratura -060404 -"İqtisadiyyatın tənzimlənməsi"

Fakultə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "İqtisadi inkişaf və iqtisadi artım" (11 fevral 2025-ci il, 06 №-protokol.)

Kodu: MIF-B06

Tədris ili: I (2024-2025). Semestr: II

Tədris yükü cəmi:30 saat. Auditoriya yükü-30 saat:(Mühazirə 15 saat, məşğələ 15 saat).

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya N:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Zamanov Fizuli, i.ü.f.d.,dosent

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 12⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: fizuliz@list.ru

III.Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. Azərbaycan Respublikasında insan inkişafı haqqında hesabat. BMT-nin inkişaf proqramı. Bakı, 2003.
2. Azərbaycanın statistik göstəriciləri, ARDSK məcmuəsi, 2003.
3. İmanov Q.C.,Həsənlı Y.H. Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafının modelləri. Makroiqtisadi təhlil,Bakı, Elm, 2001, 248 səh.
4. N.Qruqori Menkyu. Ekonomiksin əsasları. ABŞ, 836 seh.
5. Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi. Bakı, 2016.
6. Arif Şəkərlıyev. Dövlətin iqtisadi siyasəti: dayanıqlı və davamlı inkişafın təntənəsi. Bakı-2011.
7. Hüseynova X.M. Regional inkişaf proqramları: nəzəri və praktiki məsələlər. Monoqrafiya. Bakı. 2010.
8. Макконнелл К.Р.БРЮС.Л.14 издание . ЭКОНОМИКС. Москва: Инфа-М. 2005
9. Шумпетер Й.А. (1883-1954). Теория экономического развития.
10. Əlirzayev Ə. Q. İslahatlar və sürətlənmə strategiyası şəraitində Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf problemləri: təcrübə, meyllər və perspektiv istiqamətlər. Bakı-2005.
11. [http:// www.economy.gov.az](http://www.economy.gov.az)

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Ali mikroiqtisadiyyat", "İqtisad elminin müasir problemləri" kimi fənnin tədrisi zəruridir.

V. Korekvizitlər: : Fənnin tədrisi üçün paralel olaraq "Milli iqtisadiyyatın inkişaf problemləri" və "Makroiqtisadi tənzimləmə" fənlərinin tədrisi zəruridir.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Zaman keçdikcə, adətən ölkənin gəliri yüksəlir. Müəyyən dövrlərdə azalmasına baxmayaraq, uzunmüddətli perspektivdə onun trendi yüksəlir. Bu trend ətrafında meyllər iqtisadi gövrlər kimi izah olunur. Makroiqtisadiyyatın əsas məsələlərindən biri belə qısa müddətli meyllərin səbəblərini aydınlaşdırmaqdan ibarətdir. Bundan əlavə uzun müddətli dövrdə iqtisadi artımın səbəblərini tapmaq, bu artımın müxtəlif senariyalarını araşdırmaq, artıma təsir edən göstəticiləri müəyanlaşdırmaq, müxtəlif ölkələrdə həyat səviyələrinin arasındakı fərqlərin səbəblərini təhlil etmək mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Son illər Azərbaycanın dinamik tərəqqisi, ictimai həyatın bütün spektrini ehtiva edən islahatların reallaşdırılması yekun mərhələdə praktik nəticələrin elm və təhsil sisteminin modernləşdirilməsində maddiləşir. Yeni inkişaf mərhələsinin tələblərinə uyğun sistemli şəkildə aparılan bu islahatlar, eyni zamanda, ölkədə müasir biliklərin, güclü insan kapitalının formalaşdırılmasına hesablanan səmərəliliyin göstəricisidir. Kursun məqsədi milli iqtisadi təhlükəsizlik və onun inkişaf problemləri barədə zəngin biliklər verməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə qoyulan tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbənin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir: 50 bal semestr dövründə (o cümlədən 20 bal məşğələ dərslərində fəaliyyətə, 30 bal isə kollektivumun nəticələrinə görə verilir), 50 bal isə imtahanda (hər bir biletdən 5 sualdan ibarət olmaqla **10 balla** qiymətləndirilir) toplayır. Seminar ərzində minimum 2 dəfə kollokvium keçiriləcəkdir. Tələbə kollokviumda iştirak etmədikdə jurnalda **0 (sıfır) bal** qeyd olunur.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Qiymətləndirmə meyarları aşağıdakılardan ibarətdir:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinlikdən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı **17 bal**dan az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr dövründə tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında):

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülür.

X. Təqdim planı: Mühazirə 15 saat, məşğələ 15 saat, Cəmi 30 saat.

	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu.	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
1.	Mövzu 1: Dayanıqlı iqtisadi inkişafın xüsusiyyətləri və nəzəri əsasları Plan: 1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri 2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü 3. Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektləri <i>Mənbə: (1,2,5,6)</i>	2		2	
2.	Mövzu 2. İqtisadi inkişafın təməl prinsipləri: insan kapitalı, investisiya, maddi resurslar və texnologiya Plan: 1. İnsan kapitalının inkişafı 2. Ticarət, investisiya mühiti və özəl sektorun inkişafı 3. İqtisadi resurslar və onların növləri 4. Maddi-texniki resursların təsnifatı <i>Mənbə: (1,2,4,5,6)</i>	2		2	
3.	Mövzu 3. İnkişaf iqtisadiyyatının təkamülü: faktorlar və mexanizmlər Plan: 1. İqtisadiyyatın inkişafı və sistem analizi 2. İqtisadi sistemin tərkibi problemləri 3. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi <i>Mənbə: (1,2,4,5)</i>	2		2	
4.	Mövzu 4. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri, vəzifələri və təmin edilməsi problemləri Plan: 1. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri, vəzifələri və təmin edilməsi problemləri 2. Davamlı inkişaf konsepsiyasının formalaşması 3. İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədləri 4. Milli İnkişaf modeli <i>Mənbə: (1,2,4,5)</i>	2		2	
5.	Mövzu 5. Azərbaycan milli iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti və iqtisadi artım mərhələləri. Plan: 1. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti 2. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti 3. Sıçrayışlı artım dövrü, onun təhlili 4. Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsi 5. İqtisadi vəziyyətin yekun qiymətləndirməsi və iqtisadi perspektivlər <i>Mənbə: (1,4,5,7)</i>	2		2	
6.	Mövzu 6. Azərbaycanda strateji inkişafın aspektləri üzrə hədəf indikatorları, məqsədlər və strateji hədəflər. Plan: 1. Strateji inkişafın aspektləri üzrə hədəf indikatorları.	2		2	

	2.Strateji inkişafın əsas məqsədləri. 3.Milli iqtisadiyyatın inkişafının strateji hədəfləri <i>Mənbə: (1,2,5,6,10)</i>				
7	Mövzu 7. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri Plan: 1. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri və onların xarakteristikası. 2. Dünya ölkələrinin qlobal indeks və reytinglərlə dəyərləndirilməsi. 3.Qlobal indeksləşmələr kontekstində Azərbaycanın dünya dövlətləri təsnifatında mövqeyi <i>Mənbə: (1,2,4,5,6)</i>	3		3	
	Cəmi:	15		15	

XI. Fənnin təsviri və məqsədi: Ölkənin yeni inkişaf mərhələsinin tələblərinə uyğun sistemli şəkildə aparılan islahatlar, eyni zamanda, ölkədə müasir biliklərin, güclü insan kapitalının formalaşdırılmasına hesablanan səmərəliliyin artırılmasını müəyyən etmək.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Kursu uğurla tamamlayan tələbələr sonda aşağıdakı bacarıqlara yiyələnəcəklər:

- Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektlərini
- İqtisadiyyatın inkişafı və sistem analizini
- İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədlərini
- Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsini
- Milli iqtisadiyyatın inkişafının strateji hədəflərini

XIII.Tələbələrin fənn haqqında rəy və iradları: _____

XIV: Kollokvium sualları:

I Kollokvium sualları:

1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri
2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü
3. Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektləri
4. İnsan kapitalının inkişafı
5. Ticarət, investisiya mühiti və özəl sektorun inkişafı
6. İqtisadi resurslar və onların növləri
7. Maddi-texniki resursların təsnifatı
8. İqtisadiyyatın inkişafı və sistem analizi
9. İqtisadi sistemin tərkibi problemləri
10. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi

II Kollokvium sualları:

1. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri
2. Davamlı inkişafının vəzifələri və problemləri
3. Davamlı inkişaf konsepsiyasının formalaşması
4. İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədləri
5. Milli inkişaf modeli
6. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti
7. Sıçrayışlı artım dövrü, onun təhlili
8. Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsi
9. İqtisadi vəziyyətin yekun qiymətləndirməsi
10. İqtisadi perspektivlər

XV. İmtahan sualları:

1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri
2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü
3. Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektləri
4. İnsan kapitalının inkişafı
5. Ticarət, investisiya mühiti və özəl sektorun inkişafı
6. İqtisadi resurslar və onların növləri
7. Maddi-texniki resursların təsnifatı
8. İqtisadiyyatın inkişafı və sistem analizi
9. İqtisadi sistemin tərkibi problemləri
10. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi
11. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri
12. Davamlı inkişafın vəzifələri və problemləri
13. Davamlı inkişaf konsepsiyasının formalaşması
14. İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədləri
15. Milli İnkişaf modeli
16. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti
17. Sıçrayışlı artım dövrü, onun təhlili
18. Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsi
19. İqtisadi vəziyyətin yekun qiymətləndirməsi
20. İqtisadi perspektivlər
21. Strateji inkişafın aspektləri üzrə hədəf indikatorları.
22. Strateji inkişafın əsas məqsədləri.
23. Milli iqtisadiyyatın inkişafının strateji hədəfləri
24. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti
25. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri və onların xarakteristikası.
26. Dünya ölkələrinin qlobal indeksi
27. Qlobal indeksləşmələr
28. Azərbaycanın dünya dövlətləri təsnifatında mövqeyi
29. Davamlı inkişafın problemləri
30. Dünya ölkələrinin reytinglərlə dəyərləndirilməsi

"İqtisadi inkişaf və iqtisadi artım" fənninin sillabusu 060404 -*"İqtisadiyyatın tənzimlənməsi"* ixtisası üzrə tədris planı və işçi tədris proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus *"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"* kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (11 fevral 2025-ci il, 06 №-protokol).

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dosent A.T.Əfəndiyeva

dosent F.M.Zamanov